

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 13 november 2001

om den stödordning som regionen Sardinien (Italien) avser att genomföra till förmån för omstrukturering av företag i svårigheter inom sektorn för täckta grödor

[delgivet med nr K(2001) 3445]

(Endast den italienska texten är giltig)

(2002/229/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

efter att, i enlighet med nämnda artikel, ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 12 januari 1998, som registrerades den 15 januari 1998, anmälde Italiens ständiga representation vid Europeiska unionen till kommissionen, enligt artikel 88.3 i fördraget, en stödordning till förmån för omstrukturering av företag i svårigheter inom sektorn för täckta grödor på Sardinien, vilken godkändes genom beslut nr 48/7, fattat av Giunta regionale den 2 december 1997. Genom en skrivelse av den 10 september 1998, som registrerades den 15 september 1998, en skrivelse av den 16 november 1998, som registrerades den 19 november 1998, lämnade Italiens representation kompletterande upplysningar till kommissionen.
- (2) Genom en skrivelse av den 1 februari 1999 underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 i fördraget avseende den aktuella åtgärden.
- (3) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ⁽¹⁾.

Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med synpunkter på stödet i fråga.

- (4) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter.

II. BESKRIVNING

- (5) Den anmälda stödordningen heter "Piano regionale di ristrutturazione delle aziende del comparto delle colture protette. Delibera di giunta n. 48/7 del 2.12.1997" (Regional plan för omstrukturering av företag inom sektorn för täckta grödor. Beslut fattat av Giunta regionale nr 48/7 den 2.12.1997). Ordningen inbegriper åtgärder av ekonomisk art (avskrivning och omförhandlingar av skulder), strukturåtgärder (investeringar) samt tekniskt stöd. Regionen har avsatt 60 miljarder italienska lire (30 miljoner euro) för genomförandet av stödet. Vart och ett av företagen kommer högst att få 600 miljoner italienska lire (cirka 300 000 euro).
- (6) Enligt de uppgifter som regionen lämnade den 10 september 1998 är det fråga om ett engångsstöd. Företagen förväntas åter vara lönsamma inom en treårsperiod. Varaktigheten för de olika åtgärderna är följande: a) Räntesubventioner i samband med omförhandlingar av skulder: 15 år. b) Ej återbetalningspliktiga bidrag och investeringar: den tid som reellt krävs för att genomföra åtgärderna. c) Obegränsad tid när det gäller tekniskt bistånd.
- (7) Stödmottagare är företag som befinner sig i ekonomiska svårigheter inom jordbrukssektorn, särskilt inom primärproduktionen av täckta grödor, dvs. producenter inom jordbruk och trädgårdsbruk.

⁽¹⁾ EGT C 187, 3.7.1999, s. 2.

De aktuella produkterna

- (8) Med täckta grödor avses alla jordbruksgrödor som odlas i skydd från väder och vind. Den aktuella stödordningen avser följande grödor:
- Köksväxter: bordstomater (av sorten camone och medelstora tomater), aubergine, paprika, gurka, zucchini, melon, vattenmelon, jordgubbar, bönor, sallat, selleri, rädisa och rucola.
 - Kryddväxter: persilja, basilika, mejram, timjan, oregano etc.
 - Svamp.
 - Snittblommor: nejlika, krysantemum, gerbera, ros, lejongap, slöjblomma, statice, gladiolus, iris, lilja etc.
 - Gröna och blommande krukväxter.
 - Växter från Medelhavsområdet.

De aktuella företagen och deras ekonomiska situation

- (9) Enligt de uppgifter som de italienska myndigheterna tillhandahållit är det huvudsakligen fråga om småföretagare, i enlighet med artikel 2083 i den italienska civillagen (i vissa fall rör det sig om enskilda firmor och endast undantagsvis är det fråga om aktiebolag). Samtliga företag är verksamma inom primärproduktionen. Enligt myndigheterna är samtliga stödmottagande företag potentiellt produktiva. Företagens insolvens beror på de förluster som orsakats av det faktum att produktionen inte varit så stor och att företagen har haft svårigheter att ta ut rimliga priser på marknaden som motsvarar produkternas värde.
- (10) I kriterierna för urval av stödmottagande företag enligt planen tas särskild hänsyn till den situation som jordbruksföretagen på Sardinien befinner sig i och företagen skall dels befinna sig i faktiska svårigheter (ständiga förluster under flera regleringsår) och dels skall företagen vara oförmögna att sanera sina skulder utan statligt stöd (som utförsäljning av en del av ett företag eller försäljning av annan egendom).
- (11) Det första kriteriet är av ekonomisk art och för att ett företag skall anses vara i svårigheter skall det under de tre senaste regleringsåren ha gjort genomsnittliga förluster på minst 25 % av den faktiska avkastningen. Förlusten beräknas genom att det ekonomiska resultatet för de tre regleringsåren jämförs med den genomsnittliga avkastningen av försäljningen av bruttoproduktionen (artikel 2425 i den italienska civillagen), dvs. det görs en uppskattning av företagets kostnader för regleringsåren 1993/1994, 1994/1995 och 1995/1996 och uppgifterna jämförs med avkastningen av bruttoproduktionen

för samma år. Intäkterna verifieras genom att företagaren lämnar de relevanta deklARATIONER som avses i lag nr 15 av den 4 januari 1968 om regler för administrativa dokument, registrering och bevitning av namnteckningar (Norme sulla documentazione amministrativa e sulla legalizzazione e autenticazione di firme), särskilt artiklarna 4 (deklaration som ersätter notarieintyg), 20 (bevitning av namnteckningar) och 26 (rättsliga påföljder).

- (12) Enligt det andra kriteriet (som rör egendom) skall värdet på företagets tillgångar, och eventuellt företagarens personliga tillgångar, exklusive den bostad där han/hon är fast bosatt, jämföras med förfallna skulder per den 31 december 1996, varmed avses skulder till banker och socialförsäkringsorgan, samt till privatpersoner under förutsättning att dessa kan styrkas. En företagare anses befinna sig i svårigheter om hans/hennes skulder uppgår till 30 % eller mer av de tillgångar som avses ovan. Med företagets tillgångar avses företagets alla materiella tillgångar (mark, växthusanläggningar, byggnader, maskinell utrustning, etc.). Experter vid den regionala byrån för utveckling och tekniskt stöd inom jordbruket (Ente Regionale di Sviluppo e Assistenza Tecnica – ERSAT) utvärderar dessa tillgångar på grundval av ett särskilt formulär. Tillgångarnas värde fastställs genom att det räknas fram ett medelvärde för tillgångarna (i enlighet med artikel 2424 i civillagen) och tillgångarnas faktiska marknadsvärde. Värdet på företagarens personliga tillgångar fastställs utifrån den deklARATION som företagaren skall lämna in enligt lag nr 15 av den 4 januari 1968 (Norme sulla documentazione amministrativa e sulla legalizzazione e autenticazione delle firme).

Företagens svårigheter bedöms med hänsyn till vilken typ av företag det rör sig om, och därvid kommer följande att beaktas:

- a) Beträffande den enskilde företagaren: företagets tillgångar och företagarens personliga tillgångar, samt i förekommande fall tillgångar som kommer från annan verksamhet.
- b) För handelsbolag och enskild firma: företagets tillgångar och de enskilda delägarnas tillgångar, samt i förekommande fall tillgångar som kommer från annan verksamhet.
- c) För aktiebolag: företagets tillgångar.

- (13) Som svar på kommissionens skrivelse av den 19 oktober 1998, som innehöll en begäran om klargöranden och konkreta exempel på hur ovan nämnda kriterier tillämpas, gav de behöriga myndigheterna följande svar (skälen 14–20) i en skrivelse av den 16 november 1998:

Företagens ekonomiska svårigheter

- (14) ”— [...] preciseras att företagets rörelseresultat (förlust eller vinst) uteslutande fastställs genom att kostnader och intäkter jämförs under respektive år. I företagets kostnader ... kan det sammanlagda beloppet för gjorda investeringar inte räknas in, utan endast den del av avskrivningen som hänför sig till året i fråga.

Exempel: Om ett företag under året gjort en investering på 50 miljoner för inköp av utrustning, med en avskrivningstid på tio år, är investeringskostnaden för året i fråga 5 miljoner (del av den totala avskrivningen). Det är alltså denna siffra som förs in i rörelseresultatet (vinst eller förlust) under posten kostnader. Om ett företags vinst är 10 miljoner och det samtidigt gjort en investering på 50 miljoner, med en avskrivning per år på 5 miljoner, har denna del av avskrivningen, under posten kostnader, redan bidragit till att företagets vinst blir 10 miljoner.

— [...] Den skuldsättning som skall beaktas när denna parameter fastställs är inte företagets totala skuldsättning (förfallna skulder och skulder som kommer att förfalla); det är endast obetalda förfallna skulder per den 31 december 1996 [...] som anses vara sådana kortfristiga skulder som företaget inte klarar av.

Det bör preciseras att en företagare anses befinna sig i svårigheter om de obetalda förfallna skulderna uppgår till 30 % eller mer av tillgångarnas värde. En sådan procentuell skuldsättning anses utgöra sådana kortfristiga skulder som företagaren inte kan klara av och som gör en ekonomisk omstrukturering oundviklig.

I detalj innebär detta följande:

- Enligt detta kriterium måste hänsyn naturligtvis tas till tidigare investeringar i den mån det rör sig om obetalda förfallna avbetalningar under perioden 1.1.1992–31.12.1996.

- Den skuldsättningsnivå som beaktas är således inte de sammanlagda skulderna utan de förfallna skulderna.

Exempel: ett företag med 100 miljoner i tillgångar och 30 miljoner i förfallna skulder (kortfristiga skulder) och ytterligare 50 miljoner som kommer att förfalla (långfristiga skulder), har nettotillgångar på 20 miljoner.”

Återställd lönsamhet

- (15) ”Stödmottagarna måste upprätta en balansräkning. Med hjälp av detta underlag skall tjänstemännen på den regionala myndigheten kontrollera att företagets lönsamhet återställts. Det ansågs lämpligt att ställa detta krav för stödbeviljande. Skälet var att jordbrukssektorn på Sardinien, förutom de svårigheter som nämns i förutläggningarna för planen, lider brist även på företagarkultur, vilket tar sig uttryck bland annat i ett motstånd mot att upprätta även den enklaste bokföring. Omstruktureringsplanen syftar till att avhjälpa även denna brist.

Kriterierna för att bedöma huruvida de företag som har svårigheter åter blivit lönsamma har fastställts utifrån en jämförelse mellan å ena sidan företagets nettoproduktion per hektar i nuläget, som är otillräcklig för att täcka utgifterna (särskilt amorteringar och räntor), och å andra sidan företagets nettoproduktion per hektar i framtiden, dvs. med hänsyn tagen till de insatser som finns med i omstruktureringsplanen och som kommer att göra det möjligt att få en försäljning av bruttoproduktionen som täcker alla utgifter.

Genom omstruktureringsplanens förbättringar, både vad beträffar produktkvalitet och produkter som svarar mot behoven på marknaden, kommer kostnaderna för avskrivningar på anläggningar och utrustning, samt räntor till banker, att i framtiden utgöra 29,7 % av försäljningen av bruttoproduktionen i stället för som i dagsläget 43 %.

Minimivinsten efter omstruktureringen beräknas uppgå till 1,4 %.

Tabell 2

KOSTNADER I PROPORTION TILL INTÄKTER

I dagsläget (produktionsvolym = 80 ton)

(miljoner italienska lire)

Kostnader	Intäkter	Rörelsevinst eller -förlust	Värde i % av intäkterna
Avskrivningar	75		43
I jordbruksverksamheten	72	– 55	41
Löner	84		48
Totalt	231	– 55	– 31,3

I avskrivningarna ingår fasta kostnader i form av avskrivningar på utrustning och anläggningar, underhållskostnader och amorteringar på lån.

I framtiden (produktionsvolym = 110 ton)

(miljoner italienska lire)

Kostnader		Intäkter	Värde i % av intäkterna
Avskrivningar	79	266,4	29,7
I jordbruksverksamheten	112		42,0
Löner	71,8		26,9
Totalt	262,8	266,4	98,6
Rörelsevinst	3,6		1,4

I avskrivningarna ingår fasta kostnader i form av avskrivningar på utrustning och anläggningar, underhållskostnader och amorteringar på lån.

Jämförelse mellan situationen i dagsläget och i framtiden

(miljoner italienska lire)

Post	Dagsläget	Framtiden	Skillnad i absoluta tal	Procentuell skillnad
Intäkter	176	266,4	90,4	+ 51,4
Kostnader	231	262,8	31,8	+ 13,8
Vinst eller förlust	- 55	3,6	58,6	+ 93,4

Omstruktureringsplanen grundar sig i första hand på att följande interna åtgärder vidtas i företagen:

A) Fastställande av vilken produktionsvolym som krävs för återställd lönsamhet. Med detta avses den volym som ger en genomsnittlig enhetskostnad (K) som minst uppgår till marknadspriset (P).

I exemplet i tabell 2 uppgår denna volym till 110 ton per hektar, vilket skall jämföras med en volym i dagsläget på 80 ton per hektar. Om den formel som ger det genomsnittliga enhetsvärdet används, dvs. $K = Kt:Qt$,

(K = genomsnittlig enhetskostnad; Kt = totalkostnad; Qt = total kvantitet)

blir i nuläget $P < K$

$$\frac{231\,000\,000 (Kt)}{800 (Qt)} = 288\,750 (K)$$

$$\frac{P}{176\,000\,000} : \frac{Qt}{800} = 220\,000 \text{ enhetspris}$$

I framtiden blir $P > K$

$$\frac{262\,000\,800 (K_t)}{1\,100 (Q_t)} = 238\,182 (K)$$

$$\frac{P}{266\,400\,000} : \frac{Q_t}{1\,100} = 242\,182 \text{ enhetspris}$$

De förbättringar beträffande produktionsvolym och produktkvalitet som krävs för att företagen åter skall bli lönsamma uppnås genom följande åtgärder:

- a) Införande av tekniska innovationer (se punkt 14), med ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna och genom att man tillämpar de produktionsmetoder som krävs, t.ex. att producera mer under perioder med högre efterfrågan och då man kan få ut ett bättre marknadspris för olika produkter (beträffande tomater [camone] gäller detta under perioden december – februari).
- b) Skydd mot sjukdomar, vilket erhålls genom de omstruktureringsåtgärder som anges i punkt 14 a.
- c) Omställning av produktion med dålig lönsamhet till produktion av olika slag som har ett högre marknadsvärde och som det är lättare att finna avsättning för. De marknadsföringsorganisationer som stödmottagarna är anslutna till har i uppgift att se till att produkterna kommer ut på marknaden, men de skall också ge anvisningar om vilken typ av produkter som det finns särskilt stor efterfrågan på.
- d) Minskade lönekostnader, vilket blir resultatet av personalnedskärningar som i sin tur blir följden av en anpassning till ny teknik eller av att klassificeringen och förpackningen numera sköts av marknadsföringsorganisationerna.

I exemplet ovan uppgår lönekostnaderna i dagsläget till 48 % av utgifterna och i framtiden till 26,9 %.

- e) Sänkta produktionskostnader, vilket erhålls genom att man i största möjliga utsträckning använder billigare produktionsmetoder. Den metod för bekämpning av skadegörare som nu är mycket använd, och i vilken man använder metylbromid (sterilisering), kan t.ex. ersättas med en annan (soluppvärmning), som förutom att den är billigare också är miljövänligare.

Dessutom måste hänsyn tas till faktorer utanför själva företaget som har stor betydelse för att de åter skall bli lönsamma, t.ex. den stigande efterfrågan på typiska och genuina produkter som marknadsföringsorganisationerna med den nuvarande produktionsnivån inte klarar av att tillfredsställa. Slutligen bör det framhållas att man tack vare det tekniska stödet i inledningsskedet kan avhjälpa företagarnas eventuella brist på yrkesskicklighet, och att man på sikt kan se till att de förvärvar eller befäster de yrkeskunskaper som de behöver för att på bästa sätt kunna driva företagen."

Åtgärder för att återställa lönsamheten

- (16) "Den omstruktureringsplan som varje potentiell stödmottagare skall lämna in, på myndighetens speciella blankett, skall innehålla
 - åtgärder för den ekonomiska omstruktureringen,
 - åtgärder av mindre omfattning för anpassning till ny teknik,
 - ett åtagande att upprätta en bokföring för företaget,
 - ett åtagande att ansluta sig till en producentorganisation och att därmed anpassa produktionen till efterfrågan på marknaden [...],
 - ett åtagande att under en period av 5 eller 10 år inte lägga fram några projekt för förbättringar av fasta tillgångar. ([...] Kraven är fem år för företag som för den aktuella perioden har fullt utbyggda och effektiva anläggningar och som endast får stöd för den ekonomiska omstruktureringen och tio år för företag som får stöd även för att anpassa sig till ny teknik. Tio år är den tid som normalt behövs för att nå effektivitet)."

Dessutom får stödmottagarna under en obegränsad tid "tekniskt stöd som ges av tekniker från ATA och lanbrukskonsulenter (som) är anställda på ERSAT, som är den regionala instans som ansvarar för strukturpolitiken".

Ekonomiska åtgärder för omstruktureringen

- (17) Beträffande den anmälda åtgärden gav de behöriga myndigheterna i sin skrivelse av den 10 september 1998 följande upplysningar:

"Det är privata kreditinstitut som berörs av omstruktureringsplanen för de företag i svårigheter som producerar i växthus [...]. Med tanke på att dessa kreditinstitut efter överenskommelser kommer att avskrika upplupna dröjsmålsräntor på såväl den förfallna skulden per den 31 december 1996 som på vid senare datum förfallen skuld, fram till dess att stödmottagaren undertecknar det nya avtalet (punkt 4.1 a i planen), kommer den regionala myndighetens insatser att bestå i följande:

a) Avskrivningar av en del av kapitaldelen av de skulder till kreditinstituten som uppstått från och med den 1 januari 1992 och som förföll till betalning den 31 december 1996.

b) Räntesubventioner på ett flerårigt lån (under högst 15 år) i samband med de omförhandlade restskulder som företagen har och som utgörs av följande:

1 — Restskulder enligt punkt a.

2 — Avbetalningar som förfallit till betalning efter den 31 december 1996 och fram till den dag då det nya lånet börjar löpa.

3 — Andra obetalda restskulder (kapitalskuld på eventuella jordbrukslån).

Räntesubventionerna enligt punkt b fram till den dag då det nya avtalet börjar gälla, får inte vara högre än 30 % av den referensränta som medlemsstaten fastställt för förbättringslån (f.n. 6,5 %).

Det sammanlagda beloppet för de två stödformerna (bidrag och räntesubventioner) får inte vara högre än 75 % av förfallen nettoskuld den 31 december 1996, minus dröjsmålsräntor. Eftersom det under föreliggande omständigheter endast går att sänka kostnaderna för avbetalningar på lånen, vilket blir möjligt tack vare den ekonomiska omstruktureringen, kommer man först att göra en analys och en jämförelse mellan den högsta avbetalning som företaget kan klara av (3 500 italienska lire per m²) och en avbetalning enligt den nya amorteringsplanen. Man kommer alltså att lägga upp det nya lånet i ett framtidsperspektiv och därvid ta hänsyn till vissa variabler beträffande:

1. I första hand lånets löptid (flexibel: från 5 till 15 år).

2. En fortsatt avskrivning av en del av kapitalskulder som förföll till betalning den 31 december 1996.

Häri genom får man fram det exakta beloppet för den restskuld som skall skrivas om till ett nytt lån. Därefter kan man lägga upp en ny avbetalningsplan som inte ligger på en nivå som är högre än den högsta avbetalning som företaget kan klara av, utan helst lägre.

Allt måste rymmas under övriga tak som fastställts i planen, dvs.

— *högsta tillåtna statliga stöd* för den ekonomiska omstruktureringen: 75 % av skulden per den 31 december 1996, minus de dröjsmålsräntor som bankerna står för,

— *högsta tillåtna statliga stöd*, sammanlagt, för strukturåtgärder: 600 miljoner italienska lire."

Investeringar för omstrukturering

- (18) De nationella myndigheterna anger att investeringar som redovisas nedan är oundgängliga eftersom avsikten med dem är att få dels ett skydd mot och en kontroll av de negativa effekter som orsakas av ogynnsamma väderleksförhållanden, dels ett skydd mot växtsjukdomar, samt att sänka produktionskostnaderna och få en bättre produktkvalitet (miljövänliga produkter) så att marknadsföringsorganisationerna lätt kan finna avsättning för dem på marknaden. Med tanke på den mycket bekymmersamma ekonomiska situationen för de företag som är stödmottagare är stödnivån tänkt att ligga på 75 % av de stödberättigande utgifterna.

Investeringarna berör företag inom primärproduktionen och det rör sig om följande:

a — *Skyddsnet mot insekter: 1 000 italienska lire/m²*

Skyddsnet som sätts upp vid alla ingångar och andra öppningar. Näten är nödvändiga för att stänga ute skadedjur och vektorsinsekter. Med dessa nät kan man få en minskning med 90 % av de fall där grödorna blir infekterade av *bemisia tabaci*, som är upphovet till TYLCV-infektioner. Med uppsatta nät anses luftcirkulationen för grödorna minska med cirka 50 %.

b — *Mekanisk ventilation och klimatkontroll: 1 200 italienska lire/m²*

Som en följd av åtgärden enligt punkt a måste ett system med mekanisk ventilation och klimatkontroll installeras.

Eftersom skyddsneten kraftigt hindrar den naturliga luftcirkulationen blir det nödvändigt att installera ett system med mekanisk ventilation och kontroll av den relativa luftfuktigheten så att man kan undvika allvarliga problem i form av angrepp av t. ex. botrytis, falsk mjöldagg, *cladosporium* och bakterier, och dessutom allvarliga växtsjukdomar som t. ex. ödem och fasciation.

c — *Flexibel isolering: 6 500 italienska lire/m²*

Denna isolering är nödvändig för att man skall kunna få en tillräckligt bra produktkvalitet även under vintermånaderna. Energibesparingen med detta system blir 50 %.

d — *Varmluftscirkulation: 4 000 italienska lire/m²*

Genom denna anläggning kan man förbättra varmluftscirkulationen, kontrollera den relativa luftfuktigheten och åstadkomma en ytterligare energibesparing på cirka 20 %.

e — *Dräneringssystem: 6 400 italienska lire/m²*

Ett sådant system är ofrånkomligt på de ställen där marken till stor del består av lera. Härigenom kan man nämligen råda bot på den tidigare situationen där det var omöjligt att ha en effektiv konstbevattning och näringstillförsel, särskilt under höst- och vintermånaderna.

f — *Anläggningar utanför växthusen för uppsamling av vatten: 2 350 italienska lire/m²*

Dessa anläggningar får endast byggas för företag i områden där det inte finns ett gemensamt konstbevattningssystem, och under förutsättning att det vatten som finns i de underjordiska vattentäkterna inte går att använda av kvantitativa eller kvalitativa skäl.

Uppsamlingsbassängerna gör det möjligt att mildra effekterna av den ökande salthalten i vattnet som är en av orsakerna till att produktionsförluster uppstår.

g — *Spridning av flytande gödsel: 600 italienska lire/m²*

Åtgärden avser 10 % av den totala yta som ägs av företag som måste rationalisera systemen för spridning av flytande gödsel med hjälp av enkla eller dubbla sugpumpar. (Det är av yttersta vikt för företagets lönsamhet att man i så stor utsträckning som möjligt rationaliserar spridningen av flytande gödsel.)

Tekniskt stöd för omstruktureringen

- (19) De nationella myndigheterna uppger att "de åtgärder i fråga om tekniskt stöd, upplysningsverksamhet och yrkesutbildning som genomförs av den regionala byrån för utveckling och tekniskt stöd (ERSAT) inom ramen för dess egen verksamhet, vilket även omfattar de uppgifter som utförs av tekniker och jordbrukskonsulenter [...] består i

- genomgång av företagets infrastrukturer,
- konstaterande om huruvida den inriktning som valts i fråga om grödor är sådan att skulderna kan betalas tillbaka,
- avgörande om huruvida företaget skall lägga om sin produktionsinriktning,
- avgörande om vilka insatser som är absolut nödvändiga för anpassning till ny teknik,
- bedömning av vilken specialistrådgivning som krävs under tre år (den tid som anses nödvändig för att komma tillbaka till normala driftförhållanden),
- övervakning av hela den process som leder till normala driftförhållanden,
- yrkesutbildning.

Alla dessa uppgifter [...] utförs av regionalt anställd personal och medför därför inte några extra personalkostnader.

I planerna ingår emellertid att fristående konsulter skall medverka. De skall arbeta på kontrakt, under ERSAT, och kommer endast att ge utbildning på hög specialistnivå. Kostnaderna för detta går inte att fastställa just nu, men de ingår i byråns normala verksamhetskostnader.

De avtal som regionen ingår skall följa gällande relevanta regler så att öppenhet och insyn kan garanteras (t.ex. offentliggörande i regionens officiella tidning, revisionsrättens kontroll)."

Regionen Sardiniens medverkan i omstruktureringsplanen

- (20) De behöriga myndigheterna uppger följande: "I fråga om ekonomiskt stöd [...] kommer regionen Sardinien att bidra på följande sätt:
- a) Avskrivning av delar av förfallna kapitalskulder per den 31 december 1996.
 - b) Räntesubventioner i samband med omförhandlingar av förfallna restskulder eller restskulder som kommer att förfalla.
 - c) Icke-återbetalningspliktiga bidrag för olika insatser (investeringar) enligt punkt 4.2 i planen (75 % av de stödberättigande utgifterna).

Summan av a+b får inte vara högre än 75 % av förfallna skulder per den 31 december 1996, minus dröjsmålsräntor.

Kostnader för tekniskt stöd tas inte upp i omstruktureringsplanen eftersom detta stöd utgör en normal del av ERSAT:s verksamhet."

Bankernas bidrag till omstruktureringsplanen

- (21) I en skrivelse av den 19 oktober 1998 begärde kommissionen för det första att de italienska myndigheterna skulle uppge namnen på de kreditinstitut som var villiga att efterskänka upplupna räntor på potentiella stödmottagares lån, för det andra att de skulle ange huruvida samtliga institut som hade beviljat lån till samtliga potentiella stödmottagare var villiga att göra detta, och för det tredje att de skulle ange vilka räntebelopp instituten var villiga att efterskänka. I sin skrivelse av den 16 november 1998 uppgav de behöriga myndigheterna, på kommissionens begäran, att de banker som berörs av planens åtgärder är följande: Banca Nazionale del Lavoro, Cariplo, Banco di Sardegna, Istituto Bancario S. Paolo di Torino, Monte dei Paschi di Siena, Istituto di Credito delle Casse Rurali e Artigiane, Banca Meliorconsorzio, Banco di Napoli, Credito Italiano, Banca Commerciale Italiana samt Banca di Sassari. Enligt de behöriga myndigheternas svar skall de räntor som bankerna är villiga att efterskänka fastställas från fall till fall, och sålunda föreligger det inte några uppgifter om detta på det här stadiet.

Stödmottagarnas bidrag till omstruktureringsplanen

- (22) De behöriga myndigheterna uppger följande: "Stödmottagaren skall stå för
- 25 % av de stödberättigande utgifterna för åtgärder enligt punkt 4.2 i planen (dvs. investeringar), och
 - de räntor på den omförhandlade skulden som inte täcks av regionen.

Stödmottagarens förmåga att klara av dessa kostnader kommer att bero på företagets nya villkor i fråga om ekonomi och produktion, vilket innebär att det enskilda företaget troligen kommer att kunna klara av dessa kostnader inom de tre första åren.

Stödmottagaren skall kunna styrka sina utgifter på följande sätt:

- a — Med fakturor för inköp av maskiner och utrustning.
- b — Genom en redovisning av olika kostnadsslag, på grundval av de enhetspris som fastställts i de relevanta regionala tarifferna, regelbundet uppdaterade och godkända av den regionala myndigheten för det arbete som antingen stödmottagaren själv eller annan person utfört."

Varaktighet för stödet och för åtgärderna i omstruktureringsplanen

- (23) De behöriga myndigheterna uppger följande: "Stödet är ett engångsstöd, och några förlängningar är inte planerade. Varaktigheten på ett år beror på att detta är den period som behövs för att planen skall kunna omsättas i praktiken (samtliga administrativa och organisatoriska förfaranden).

De enskilda stödåtgärderna har en särskilt angiven varaktighet:

- Räntesubventioner: mellan 5 och 15 år.
- Icke-återbetalningspliktiga bidrag för underhålls- och anpassningsåtgärder kommer att ha den varaktighet som normalt krävs för det tekniska genomförandet.
- Tekniskt stöd är, som redan tidigare sagts, en institutionaliserad verksamhet och har således obegränsad varaktighet.

När planen genomförs kommer stödet att vara av större omfattning, och dessutom obligatoriskt, fram till dess att företagen uppnår önskat resultat."

De nationella myndigheternas åtaganden

- (24) "I genomförandet av den anmälda planen förpliktar sig regionen att iaktta de krav som föreskrivs i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ⁽²⁾.

Dessutom förpliktar sig regionen att till kommissionen överlämna en detaljerad årlig rapport om de stöd som beviljas i enlighet med punkt 3.2.2 i gemenskapens ovan nämnda riktlinjer."

Eventuell kumulering av stöd för återbetalning av skulder

- (25) I ett meddelande av den 19 oktober 1998 begärde kommissionen att de behöriga myndigheterna, beträffande de stöd som planeras i den anmälda åtgärden, skulle lämna garantier för att var och en av de potentiella stödmottagarna tidigare inte hade fått vare sig omstruktureringsstöd, ej anmälda stöd eller oförenliga stöd som återkrävts. I sitt svar på kommissionens frågor av den 16 november 1998 anförde de behöriga myndigheterna följande:

"1. Regionen har aldrig beviljat några omstruktureringsstöd. 2. Den regionala lagen nr 4 av den 19 januari 1998, godkänd av kommissionen den 3 juni 1998, i vilken en omförhandling av lånen medges, neutraliserar de effekter som de tidigare reglerna hade för de företag som fick stöd genom planen, vilket innebär att dessa regler i praktiken upphör att gälla. 3. De regionala myndigheterna kan garantera att om det skulle visa sig att en sökande tidigare har fått ett oförenligt stöd som återkrävts, kommer detta belopp, i de fall de ännu inte betalats tillbaka, att dras av från de stödbelopp som utgår enligt planen."

- (26) Kommissionen har inlett förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget då kommissionen ifrågasätter huruvida ordningen är förenlig med den gemensamma marknaden. Kommissionens ifrågasättande avser följande punkter:

a) Företagens ekonomiska svårigheter

— Eftersom huvudparten av företagen inte har någon bokföring (bokföring är ett av villkoren för omstruktureringsstöd) ger de ändringar som de italienska myndigheterna vill göra när det gäller kriterierna för bedömning av rörelseförluster och de potentiella stödmottagarnas skuldsättningsnivå upphov till vissa tvivel (till exempel förefaller det inte finnas någon tydlig distinktion mellan långfristiga och kortfristiga skulder, där de sistnämnda dessutom kan bero på investeringar som ändå skall amorteras i en normal ekonomisk verksamhet och därutöver kan ett företag som amorterar investeringskostnaderna på årsbasis inte med nödvändighet anses befinna sig i svårigheter.

— Enligt de italienska myndigheterna skall en företagare anses befinna sig i svårigheter om de obetalda förfallna skulderna uppgår till 30 % eller mer av tillgångarnas värde, oberoende om det rör sig om nettotillgångar eller inte.

⁽²⁾ EGT C 283, 19.9.1997, s. 2.

— Mot bakgrund av vad som anges i första strecksatsen är det nödvändigt att fastställa huruvida kriteriet för bestämning av graden av svårigheter är formulerat på ett sådant sätt att det är möjligt att avgöra om det är fråga om mer omfattande skuldsättning och huruvida kriteriet för rörelseför-luster är sådant att det kan indikera att en situation är mycket kritisk.

— Det förefaller som om det främst åligger stödmottagarna själva att avgöra om de uppfyller kriterierna.

b) *Återställd lönsamhet*

— De föreslagna åtgärderna (betalning från regionens sida av delar av förfallna kapitalkulder per den 31 december 1996, räntesubventioner från regionens sida i samband med omförhandlingar av de restskulder som förfallit till betalning och som kommer att förfalla, avskrivning av upplupna dröjsmålsräntor) kan utgöra rent driftsstöd, särskilt med tanke på att det inte på ett enkelt sätt är möjligt att beräkna vilket skuldbelopp som skall amorteras och vilka stödbelopp som skall beviljas.

— Det icke-återbetalningspliktiga bidraget till investeringar (75 % av de stödberättigande utgif-terna) förefaller vara för högt.

— Ordningen innehåller inga bestämmelser om kapacitetsminskning eller om nedläggning av verksamheter som inte är lönsamma, samtidigt som det inte finns några garanterade avsättnings-möjligheter.

— Det är nödvändigt att fastställa huruvida det genom den vinstökning på 50 % som man avser att åstadkomma tack vare ny odlingsteknik, införande av tekniskt nyskapande samt en omställ-ning, om det visar sig nödvändigt, mot mer lönsam produktion verkligen är möjligt att återställa lönsamheten på tre år, särskilt då det i enlighet med föregående strecksats inte finns några garanterade avsättningsmöjligheter.

c) *Förebyggande av snedvridning av konkurrensen*

— Kommissionen har uppmanat de italienska myndigheterna att lägga fram dokumentation som visar vilka effekter det får för priserna om man beviljar ett stöd med vilket avsikten är att öka intäkterna med 50 % och vilka avsättningsmöjligheter det finns för de aktuella produkterna. Ingen dokumentation har lagts fram som stöd för de italienska myndigheternas hypoteser.

— Det föreskrivs ingen kapacitetsminskning i ordningen, något som förefaller nödvändigt inom blomstersektorn.

d) *Proportionalitet mellan stödet och kostnader och vinster i samband med omstruktureringen*

— Det högsta stödbeloppet på 600 miljoner italienska lire (cirka 300 000 euro) per stödmotta-gande företag förefaller högt med tanke på vilken typ av svårigheter som skuldsättningen beror på.

— På grund av att det är svårt att beräkna vilket skuldbelopp som skall amorteras är det omöjligt att fastställa i vilken omfattning stödmottagarna faktiskt bidrar till omstruktureringen.

— Det faktum att kreditinstituten avskriver upplupna dröjsmålsräntor skulle kunna utgöra ett nytt statligt stöd eftersom det inte är omöjligt att vissa av dessa är statliga institut eller står under statlig kontroll.

e) *Stödmottagarna*

Eftersom stödmottagarna även får vara aktiebolag kan kommissionen inte utesluta att vissa av de företag som omfattas av ordningen inte uppfyller kriterierna för att betraktas som små och medelstora företag enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturer-ning av företag i svårigheter ⁽³⁾.

⁽³⁾ Se fotnot 2.

f) *Eventuell Deggendorf-effekt*

Kommissionen har begärt att de behöriga myndigheterna skall lämna garantier för att var och en av de potentiella stödmottagarna inom den anmälda ordningen tidigare inte hade fått vare sig omstruktureringsstöd, ej anmälda stöd eller oförenliga stöd som återkrävts. De behöriga myndigheterna anger i sin skrivelse av den 16 november 1998 som svar på kommissionens frågor att regionen aldrig har beviljat omstruktureringsstöd och att de regionala myndigheterna kan garantera att om det skulle visa sig att en sökande tidigare har fått ett oförenligt stöd som återkrävts, kommer detta belopp, i de fall de ännu inte betalats tillbaka, att dras av från de stödbelopp som utgår enligt planen. På grundval av detta svar kan kommissionen inte utesluta att det genom den anmälda ordningen är möjligt att bevilja stöd till stödmottagare som redan har mottagit oförenliga stöd som återkrävts av kommissionen. Enligt EG-domstolen är det i fall som dessa av avgörande betydelse att de olagliga stöden inte har betalats tillbaka, och det är helt i lagstiftningens anda att detta skall beaktas i bedömningen av huruvida andra stöd är förenliga med gemenskapsrätten ⁽⁴⁾.

III. DE ITALIENSKA MYNDIGHETERNAS SYNPKUNKTER, KOMMISSIONENS SYNPKUNKTER OCH DE ITALIENSKA MYNDIGHETERNAS SVAR PÅ DESSA

- (27) Genom en skrivelse av den 9 juni 1999, registrerad den 15 juni 1999, bemötte de italienska myndigheterna de tvivel som framförts av kommissionen när det gäller huruvida den anmälda ordningen är förenlig med den gemensamma marknaden eller inte.

Företagens ekonomiska svårigheter

- (28) De italienska myndigheterna anger för det första att de skulder som beaktas när man fastställer i vilken grad av svårigheter ett företag befinner sig är skulder som uppstått på grund av förfallna avbetalningar som inte betalats på grund av rörelseförluster under flera år (vilka betraktas som kortfristiga skulder eftersom de måste betalas omedelbart annars försätts företaget i konkurs) skulder till banker och socialförsäkringsorgan, samt till privatpersoner under förutsättning att skulderna kan styrkas. Det är därför inte fråga om skulder som härrör från den normala ekonomiska verksamheten, som investeringar som skall amorteras över en längre tid.
- (29) När det gäller tillgångar anger de italienska myndigheterna i sin skrivelse av den 9 juni 1999 att de ekonomiska svårigheterna skall mätas genom att skuldnivån ställs i förhållande till nettotillgångarna. Enligt artikel 2424 i civillagen skall ett företags nettotillgångar utgöras av dess kapital och dess reserver ⁽⁵⁾. I sin skrivelse av den 7 december 1999 uppmanar kommissionen således de italienska myndigheterna att ange vilken motprestation när det gäller nettotillgångarna som skulle komma att krävas av stödmottagarna. I sin skrivelse av den 8 februari 2001 svarar de italienska myndigheterna att en motprestation endast kommer att krävas i fall då det är absolut nödvändigt för att företaget skall kunna uppnå en ekonomisk och finansiell jämvikt och under förutsättning att detta inte negativt påverkar utfallet av åtgärden.
- (30) Slutligen, när det gäller det faktum att det inte finns någon bokföring varigenom det är möjligt att fastställa rörelseförlusterna och graden av skuldsättning och det därför åligger stödmottagarna själva att avgöra om de uppfyller kriterierna hävdar de italienska myndigheterna att detta är helt legitimt i enlighet med gällande nationell lagstiftning ⁽⁶⁾, och man preciserar att en företagare som lämnar falska uppgifter drabbas av straffrättsliga påföljder. Mot bakgrund av dessa uppgifter frågade kommissionen i sin skrivelse av den 7 december 1999 (se dok. VI/051291) de italienska myndigheterna om dessa kunde åta sig att ge i uppdrag åt en oberoende tredje part/organ att kontrollera de uppgifter som lämnas av de potentiella stödmottagarna. I en skrivelse av den 8 februari 2001 översände de italienska myndigheterna den aktuella lagtexten i syfte att förtydliga att det åligger den offentliga förvaltningen att kontrollera stödmottagarnas uppgifter, eventuellt i form av stickprover.

⁽⁴⁾ Domstolens dom av den 15 maj 1997, mål C-355/95 P. Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) mot Europeiska kommissionen och Förbundsrepubliken Tyskland, (REG 1997, s. I-2549, punkt 25 i domskälen).

⁽⁵⁾ Enligt denna artikel utgörs nettotillgångarna av kapitalet, reserven för överpris på aktierna, värdejusteringsreserven, reservfonden, reserven för aktier i den egna aktieportföljen, reserver enligt bolagsordningen och andra fastställda reserver, vinster (förluster) som förts över och rörelsevinster och förluster.

⁽⁶⁾ Lag nr 127 av den 15 maj 1997 om brådskande åtgärder för förenkling av administrationen och besluts- och kontrollförfarandena (Misure urgenti per lo snellimento dell'attività amministrativa e dei procedimenti di decisione e di controllo) och tillhörande genomförandebestämmelser.

För att undanröja kommissionens tvivel om att kontrollerna skulle vara slumpmässiga anger de italienska myndigheterna i samma skrivelse att samtliga uppgifter som lämnas in av de potentiella stödmottagarna skulle komma att kontrolleras.

Återställd lönsamhet

- (31) I skrivelsen av den 8 februari 2001 åtar de italienska myndigheterna sig att sänka stödet till investeringar i de stödmottagande företagen till 50 % i mindre gynnade områden och till 40 % i andra områden i enlighet med riktlinjerna för statligt stöd till jordbrukssektorn (7). De italienska myndigheterna har vidare aktualiserat de uppgifter som ligger till grund för fastställande av den produktionsnivå som måste uppnås för att företagen åter skall bli lönsamma och man anger vilka beräkningsmetoder som används (den genomsnittliga enhetskostnaden jämförs med marknadspriset i två givna scenarier, dvs. den aktuella situationen och den framtida situationen, med utgångspunkt från ett marknadspris som beräknats på grundval av uppgifter från ett kooperativ). Enligt denna metod innebär produktionsökningen att vinsten ökar.

Förebyggande av snedvridning av konkurrensen

- (32) I skrivelsen av den 9 juni 1999 hävdar de italienska myndigheterna att omstruktureringsåtgärden inte påverkar prisutvecklingen för de aktuella produkterna. Som stöd för påståendet bifogas en tabell över prisutvecklingen för olika produkter under regleringsåret 1997/1998. I sin skrivelse av den 7 december 1999 önskar kommissionen få veta på vilken grund man påstår att omstruktureringsåtgärderna inte kommer att påverka prisutvecklingen. Den tabell som de italienska myndigheterna tillhandahållit var inte tillräcklig som bevis eftersom det under den period som tabellen avser ännu inte hade betalats ut något stöd. I skrivelsen av den 8 februari 2001 anger de italienska myndigheterna återigen att prisutvecklingen inte kommer att påverkas eftersom efterfrågan på de aktuella produkterna är stabil.
- (33) När det gäller avsättningsmöjligheterna (vilket skall ses i förhållande till den stabila efterfrågan som nämns i föregående skäl), anger de italienska myndigheterna i sin skrivelse av den 9 juni 1999 att produkterna från Sardinien skulle komma att omfattas av marknadsföringsåtgärder som planerades av utrikeshandelsministeriet och ministeriet för jordbrukspolitik i syfte att öka exporten av frukt och grönsaker av hög kvalitet till länderna inom EU, i Central- och Östeuropa och till övriga världen. Enligt myndigheterna förekom ingen överproduktion inom sektorn för blomsterprodukter och som bevis för detta hänvisade man till ett samordnat operativt program för att stärka sektorn för blomsterodling och omstrukturera sektorn för växthusodling, vilket samfinansierats av kommissionen. I sin skrivelse av den 7 december 1999 påpekar kommissionen att ovannämnda åtgärd just var avsedd att främja försäljningen av blomsterprodukter (snittblommor) eftersom det förekom överproduktion inom sektorn. Kommissionen har ånyo uppmanat de italienska myndigheterna att följa bestämmelserna i punkt 3.2.2 ii i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter eller att begära tillämpning av bestämmelserna i punkt 3.2.5 i riktlinjerna. Enligt de bestämmelserna kan kommissionen frånga omstruktureringskravet för en sektor inom jordbruket där det förekommer överkapacitet när det är fråga om åtgärder som särskilt inriktas på en viss kategori varor eller aktörer och alla sådana åtgärder ett givet år när stödet beviljas, inte inbegriper en varukvantitet som överstiger 3 % av den årliga totala kvantiteten av sådan produktion i det aktuella landet (de geografiska hänvisningarna får ändras från nationell till regional nivå). I sin skrivelse av den 8 februari 2001 tar de italienska myndigheterna emellertid inte upp kommissionens anmärkningar utan presenterar istället en marknadsundersökning med vilken man önskar visa att det finns avsättningsmöjligheter för de aktuella produkterna. Marknadsundersökningen avser dock perioden 1995–1997. Följande slutsatser kan dras av undersökningen:
- Under den undersökta perioden har produktionskostnaderna och partihandelspriserna tenderat att stiga.
 - I allmänhet är partihandelspriserna högre än produktionskostnaderna.
 - Partihandelspriserna varierar i mindre utsträckning än produktionskostnaderna.
 - Växthusodling innebär högre kostnader och priser än frilandsodling.

(7) EGT C 28, 1.2.2000, s. 2.

Proportionalitet mellan stödet och kostnader och vinster i samband med omstruktureringen

- (34) När det gäller det gäller det högsta stödbelopp på 600 miljoner italienska lire (cirka 300 000 euro) som kan gå till varje enskilt företag och svårigheten att fastställa stödmottagarnas bidrag till omstruktureringen, som beror på att amorteringsbeloppet är svårt att beräkna, ger de italienska myndigheterna återigen en förklaring på vilken form det statliga stödet skulle ta inom ramen för omstruktureringen och man understryker att det bidrag som krävs från stödmottagarna (minst 25 %) är mer än tillräckligt. Stödmottagarna skulle således behålla de skulder som inte är skulder till banker (obligatoriska försäkringsavgifter, löner, skulder till leverantörer som tillhandahåller nödvändigt produktionsmaterial och skulder till offentliga och privata institutioner). Myndigheterna anger också att upp till 20 % av kapitalsskulder som uppstått mellan den 1 januari 1992 och den 31 december 1996 kan komma att avskrivas av regionen, på villkor att gränsen för statligt stöd till omstrukturering (75 %) inte överskrids.
- (35) Detta överensstämmer inte med de uppgifter som de italienska myndigheterna lämnade inledningsvis (se skäl 17), eftersom skuldnedsättningen och räntebidragen för fleråriga lån (på högst 15 år) till följd av omskrivningen av företagens skulder inte får överskrida 75 % av den förfallna skulden per den 31 december 1996. När det gäller statligt stöd till omstrukturering av företagen har de italienska myndigheterna utvidgat beräkningsunderlaget till 75 % av åtgärden när det gäller investeringar inom ramen för omstruktureringen.
- (36) Som svar på kommissionens förfrågan om detta element som införts i beräkningsunderlaget för statligt stöd anger de italienska myndigheterna i sin skrivelse av den 8 februari 2001 att stödet från de regionala myndigheterna består av följande:
- Icke-återbetalningspliktigt stöd till sådana smärre ingrepp för teknisk anpassning av anläggningarna som krävs för omstruktureringen. Stödet är på 50 % i mindre gynnade områden och på 40 % i övriga områden.
 - Nedsättning med upp till 20 % av en del av förfallna skulder som uppstått mellan den 1 januari 1992 och den 31 december 1996.
 - Räntesubventioner (på upp till 30 % av den referensränta som fastställs av staten för förbättringslån) på lån på 15 år i samband med omförhandlade restskulder enligt punkt b, för avbetalningar som förfallit mellan den 31 december 1996 och den dag då ett nytt lån börjar löpa och för andra obetalda restskulder. För dessa räntesubventioner gäller följande:

Tillsammans får åtgärderna enligt a, b och c inte överskrida 75 % av den totala kostnaden för omstruktureringen (dvs. av totalsumman som även inbegriper kostnaderna för investeringar inom ramen för omstruktureringen).

- (37) Beträffande det faktum att de kreditinstitut som medverkar i åtgärden är villiga att avskriva upplupna dröjsmålsräntor anför de italienska myndigheterna i sin skrivelse av den 9 juni 1999 att åtgärden inte behöver utgöra statligt stöd om man betraktar bedömningen av de statliga bankernas agerande i kommissionens beslut 97/81/EG av den 30 juli 1996 om den österrikiska statens stöd till firma Head Tyrolia Mares i form av kapitaltillskott⁽⁸⁾ som prejudicerande. I det fallet ansågs emellertid det faktum att bankerna avskrev upplupna räntor inte som statligt stöd eftersom beslutet hade fattats gemensamt av alla de banker som deltog i åtgärden (dvs. både statliga och privata banker). Redan i sin skrivelse av den 7 december 1999 bad emellertid kommissionen de italienska myndigheterna att lämna uppgifter vilka statliga och privata banker som är villiga att avskriva upplupna räntor och att ange huruvida samtliga banker som deltar i åtgärden accepterar avskrivningen. I sin skrivelse av den 8 februari 2001 tillhandahåller de italienska myndigheterna en förteckning över bankerna. Myndigheterna bifogar dessutom deklarerationer från vissa banker om att dessa är villiga att avskriva upplupna räntor och myndigheterna anger att även om inte alla bankerna har skriftligen intygat sin vilja att delta så har dom i vilket fall som helst uttryckt detta på annat sätt.

⁽⁸⁾ EGT L 25, 28.1.1997, s. 26.

Stödmottagarna

- (38) I sin skrivelse av den 19 juni 1999 bekräftar de italienska myndigheterna att stöd endast kan beviljas små jordbruksföretag i enlighet med definitionen i punkt 3.2.5 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, dvs. jordbruksföretag, och även aktiebolag, med en sysselsättningsgrad på högst 10 manår.

Eventuell Degendorf-effekt

- (39) Med utgångspunkt från kommissionens synpunkter (se skäl 26 f) åtar de italienska myndigheterna sig att se till att stöd inte beviljas företag som i det förflutna fått otillåtna och oförenliga stöd och som inte börjat att betala tillbaka dessa.
- (40) I en skrivelse av den 14 september 2001, registrerad den 17 september 2001, begär de italienska myndigheterna att kommissionen skall fatta ett slutgiltigt beslut inom två månader i enlighet med artikel 7.7 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽⁹⁾.

IV. BEDÖMNING AV STÖDET

- (41) Enligt artikel 87.1 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Det är troligt att de aktuella stöden får de verkningar som beskrivs ovan. Stöden gynnar vissa produkter (frukt och grönsaker och växter) och kan komma att snedvrیدا konkurrensen eftersom det är fråga om en viktig produktion. Som exempel kan nämnas att Italien, där Sardinien utgör ett viktigt produktionsområde, under 1999 var unionens främsta grönsaksproducent med en produktion på 15 153 857 ton, dvs. 28,7 % av unionens samlade produktion (52 726 260 ton) ⁽¹⁰⁾. De aktuella stöden omfattas således av artikel 87.1 i fördraget och det skulle behövas ett undantag för att göra dem förenliga med den gemensamma marknaden.
- (42) Eventuella tillämpliga undantag finns beskrivna i gemenskapens riktlinjer. Stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter regleras för närvarande genom de riktlinjer som antogs 1999 ⁽¹¹⁾. Enligt punkt 7.3 i riktlinjerna skall stöd till undsättning och till omstrukturering till små och medelstora företag (stöd till enskilda företag och stödordningar) som anmälts före den 30 april 2000 bedömas på grundval av riktlinjerna från 1997 ⁽¹²⁾. Den aktuella omstruktureringsplanen anmälde den 12 januari 1998 och frågan om den är förenlig med den gemensamma marknaden måste därför avgöras på grundval av riktlinjerna från 1997.
- (43) Enligt punkt 1.1 jämförd med punkt 2.3 i riktlinjerna från 1997 (nedan kallade riktlinjerna) omfattas statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter som regel av artikel 87.1 i fördraget ⁽¹³⁾ då dessa till sin natur är sådana att de tenderar att snedvrیدا konkurrensen och att påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom ansvaret för strukturförändringar härigenom överförs på andra och bättre fungerande företag samtidigt som man uppmanar näringslivet att jaga bidrag.

⁽⁹⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Under 2000 producerade Italien 16 308 854 ton grönsaker. Det finns ännu inga uppgifter från övriga medlemsstater och det är därför inte möjligt att fastställa hur stor del av unionens samlade produktion detta utgör. Det bör emellertid påpekas att det av tillgängliga uppgifter framgår att Italien var det enda land vars produktion ökade avsevärt från 1999 till 2000.

⁽¹¹⁾ EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

⁽¹²⁾ Se fotnot 2.

⁽¹³⁾ Enligt artikel 1 i fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

- (44) I punkt 2.4 i riktlinjerna anges följande: "Den enda grunden för att undanta stöd för att undsätta eller omstrukturera företag i svårigheter – förutom för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser som undantas genom artikel 92.2. b och inte behandlas här, och, i den utsträckning som artikel 92.2. c fortfarande är tillämplig, stöd i Tyskland som kan omfattas av denna bestämmelse – är artikel 92.3.c. Enligt denna bestämmelse har kommissionen 'befogenhet att godkänna stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter ... när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset'." I det aktuella fallet, där det på grundval av anmälan inte förefaller som om villkoren för undantag enligt artikel 87.2 i fördraget kan uppfyllas, är det enda undantag som skulle kunna tillämpas det undantag som föreskrivs i artikel 87.3 c i fördraget.
- (45) Vissa villkor måste uppfyllas för att undantaget skall kunna tillämpas. Eftersom det är fråga om en stödordning måste i första hand tillämpningsområdet fastställas. I det aktuella fallet låter detta sig inte riktigt göras eftersom de italienska myndigheterna, istället för att anmäla ordningen i enlighet med fastställda regler och ange de allmänna principerna på ett sådant sätt att det är möjligt att i ett senare skede undersöka de enskilda omstruktureringsplanerna, har valt att presentera en enhetlig omstruktureringsmetod som gäller för samtliga potentiella stödmottagare och som kännetecknas av en sådan grad av automatik i tillämpningen och definitioner av ett sådant slag att det inte kan uteslutas att stödet kan komma att beviljas företag som inte uppfyller de fastställda villkoren. Definitionen av begreppet företag i svårigheter är i detta sammanhang ett problem.

Definition av begreppet företag i svårigheter

- (46) I punkt 2.1 i riktlinjerna förtecknas de tecken som kan tyda på att ett företag befinner sig i svårigheter. Ett företag i svårigheter kännetecknas ofta av att problemen bara förvärras, oavsett om det är fråga om förluster eller skuldsättning. De kriterier som de italienska myndigheterna har fastställt är sådana att det inte är möjligt att avgöra huruvida de aktuella företagens situationer kontinuerligt förvärras eller inte. Eftersom planen bygger på ett medelvärde är det inte möjligt att utesluta att det efter de första två åren i referensperioden kommer ett år med positiva resultat även om medelvärdet förblir negativt. Det bör också understrykas att det enligt de åtgärder som anmälts av de italienska myndigheterna är stödmottagarna själva som skall deklarerera sina förluster i enlighet med lag nr 127 av den 15 maj 1999 ⁽¹⁴⁾. Kommissionen har noterat de italienska myndigheternas åtagande att göra kontroller utöver vad som föreskrivs i lagen och kontrollera samtliga deklARATIONER från de potentiella stödmottagarna. Det är emellertid svårt att se på vilka grunder dessa kontroller skall göras eftersom de flesta företagen saknar bokföring. Denna invändning gäller samtliga kriterier som de italienska myndigheterna använder sig av för att fastställa huruvida ett företag i sektorn befinner sig i svårigheter eller inte. Eftersom det inte finns någon giltig grund för kontrollerna kan kommissionen inte utesluta att företag som egentligen inte befinner sig i svårigheter beviljas stöd från ordningen för omstrukturering och kommissionen anser därför att definitionen av företag i svårigheter är irrelevant.
- (47) Utöver problemet med definitionen bör det beaktas att det för att undantag enligt artikel 87.3 c i fördraget skall kunna tillämpas krävs att vissa villkor enligt punkt 3.2.2 i riktlinjerna är uppfyllda.

Återställd lönsamhet

- (48) Det första villkoret enligt punkt 3.2.2 är att en omstruktureringsplan måste återställa långfristig lönsamhet och livsduglighet för företaget inom en rimlig tid och på basis av realistiska antaganden om dess framtida verksamhetsvillkor. Förbättringen i lönsamhet måste huvudsakligen vara ett resultat av interna åtgärder som återfinns i omstruktureringsplanen och får endast vara baserade på externa faktorer såsom pris- och efterfrågeökningar som företaget självt inte i högre grad kan påverka, om de marknadsantaganden som gjorts allmänt erkänns.

⁽¹⁴⁾ Se fotnot 6.

- (49) I det aktuella fallet förefaller det som om planen bygger på hypotesen att de marknadsföringskampanjer som organiseras av Ministero del Commercio Estero och Ministero delle Politiche Agricole skall skapa avsättningsmöjligheter och öka exporten av produkter från trädgårdsnäringen till länderna inom EU, i Central- och Östeuropa och till övriga världen. Det finns emellertid inga belägg för att kampanjerna får den önskade effekten, dvs. nya avsättningsmöjligheter. När det gäller frågan om hur lång tid man beräknar att det krävs innan företagets lönsamhet är återställd finns det en uppenbar motsägelse mellan påståendet om att man önskar återställa företagets lönsamhet inom tre år och uttalandet om att "tio år är den tid som normalt behövs för att nå effektivitet". Tio år för en omstrukturering av ett företag kan inte under några omständigheter betraktas som en rimlig tidsperiod.
- (50) Ett annat element i de italienska myndigheternas hypotes är prisfrågan. Marknadsundersökningen visar att priserna steg under perioden 1995–1997. Det är emellertid inte möjligt att utifrån den undersökta perioden avgöra vilken tendens som råder när det gäller priserna. De italienska myndigheterna har vid ett flertal tillfällen försäkrat att den aktuella planen, som innebär vinstökningar tack vare att produktionen ökar, inte på något sätt inverkar på prisbildningen. Det har emellertid inte varit möjligt att kontrollera detta påstående eftersom de uppgifter som lämnats in hela tiden har avsett förfluten tid. Det finns absolut inga som helst belägg för att försäljning av mycket större kvantiteter inte på något sätt skulle påverka prisbildningen, särskilt med tanke på att de italienska myndigheterna planerar en avsevärd produktionsökning på mellan 35 % och 40 %. Det finns därför risk för att stödordningen kan komma att påverka prisbildningen på ett negativt sätt och kommissionen anser att den uppgift om produktionsnivå som de italienska myndigheterna använder som referens när det gäller återställandet av företagets lönsamhet är orealistisk, både på grund av volymen och på grund av det faktum att det inte tas hänsyn till att priserna kan komma att sjunka på grund av att det saluförs mycket större kvantiteter, något som skulle kunna äventyra återställandet av företagets lönsamhet.

Förebyggande av otillbörlig snedvridning av konkurrensen

- (51) Ett ytterligare villkor för omstruktureringsstöd är att åtgärder vidtas så att man i största möjliga utsträckning motverkar negativa återverkningar för konkurrenterna. Om det finns ett strukturellt överskott av produktionskapacitet i en sektor måste åtgärder vidtas som innebär att stödmottagarna oåterkalleligt minskar sin kapacitet eller stänger sina anläggningar. Om det inte finns någon överkapacitet brukar kommissionen inte begära någon kapacitetsminskning. Kommissionen måste dock vara övertygad om att stödet kommer att användas endast för att återupprätta företagets lönsamhet och att det inte kommer att möjliggöra för mottagaren att under genomförandet av omstruktureringsplanen utöka produktionskapaciteten, förutom i den mån det är nödvändigt för att återupprätta lönsamheten utan att därmed otillbörligt snedvrider konkurrensen.
- (52) Beträffande eventuella kapacitetsminskningar anger de italienska myndigheterna att stödmottagarna endast kommer att vara mindre jordbruksföretag i enlighet med punkt 3.2.5 b i riktlinjerna, dvs. företag med en sysselsättningsgrad på högst 10 manår. Kommissionen har föreslagit de italienska myndigheterna att begära tillämpning av riktlinjernas särskilda bestämmelser för jordbrukssektorn, men eftersom man inte har gjort detta (se skäl 33) har kommissionen tvingats att bedöma stödordningen utifrån de allmänna villkoren enligt punkt 3.2.2.
- (53) Kommissionen har emellertid på grundval av nya uppgifter kunnat konstatera att det, oberoende av vilka bestämmelser i riktlinjerna som tillämpas, inte förefaller förekomma någon strukturell överkapacitet i den aktuella sektorn, åtminstone inte nu längre. Kommissionen anser det därför inte nödvändigt att begära någon minskning av stödmottagarnas produktionskapacitet.
- (54) Eftersom det inte begärs någon kapacitetsminskning måste det bevisas att syftet med de planerade investeringarna endast är att återställa lönsamheten och att dessa kan göras utan konkurrensen snedvridd. I det aktuella fallet är risken stor att investeringarna snedvrider konkurrensen eftersom de är avsedda att öka produktionen. De effekter detta får på priserna inverkar direkt på konkurrenternas vinstnivåer och på deras verksamhet.

Proportionalitet mellan å ena sidan stöd och å andra sidan kostnader och vinster i samband med omstruktureringen

- (55) Bland villkoren återfinns också kravet på proportionalitet mellan å ena sidan stöd och å andra sidan kostnader och vinster i samband med omstruktureringen. Stödmottagarna måste därför i regel själva i betydande utsträckning bidra till omstruktureringsprogrammet, antingen med egna medel eller genom externa kommersiella finansieringskällor. Regionens bidrag till ordningen är på så mycket som upp till 75 % av den totala omstruktureringskostnaden och kommissionen anser därför att stödmottagarnas bidrag till omstruktureringen är för litet. Detta bekräftas även genom det faktum att de italienska myndigheterna som svar på kommissionens begäran om förtydliganden när det gäller stödmottagarnas motprestation i egna medel enbart anger att en motprestation endast kommer att krävas i fall då ett företag förfogar över nettotillgångar och då en motprestation är absolut nödvändig för att företaget skall kunna uppnå en ekonomisk och finansiell jämvikt och under förutsättning att motprestationen inte negativt påverkar utfallet av åtgärden. På grundval av detta svar kan konstateras att de italienska myndigheterna inte alls anger vilken typ av motprestation det skulle vara fråga om och det framgår att det i vissa fall inte kommer att krävas någon motprestation. Detta visar att det råder obalans mellan regionens bidrag till åtgärden och stödmottagarnas bidrag.
- (56) Obalansen förstärks också av det faktum att det belopp som kan beviljas var och en av stödmottagarna är så mycket som 600 miljoner italienska lire, dvs. 300 000 euro, vilket skall ställas i relation till det faktum att stödordningen enligt de italienska myndigheterna avsedd för mindre jordbruksföretag, dvs. med en sysselsättningsgrad på högst 10 manår.
- (57) Vidare hävdar de italienska myndigheterna att det faktum att de kreditinstitut som medverkar i åtgärden är villiga att avskriva upplupna dröjsmålsräntor inte utgör statligt stöd. Som stöd för det påståendet anför de italienska myndigheterna kommissionens bedömning av de statligt kontrollerade bankernas agerande beträffande den österrikiska statens stöd till företaget Head Tyrolia Mares (se skäl 37). Myndigheterna har tillhandahållit deklARATIONER från fyra banker om att dessa är villiga att avskriva upplupna räntor och myndigheterna har också angett att även om inte alla bankerna skriftligen har intygat sin vilja att delta så har de i vilket fall som helst uttryckt detta på annat sätt. Detta är emellertid inte tillräckligt för att påvisa en analogi mellan det aktuella fallet och stödet till det österrikiska företaget (se skäl 37) eftersom det krävs att samtliga banker avskriver räntorna för att man skall kunna anse att åtgärden inte innehåller element som utgör statligt stöd. Myndigheternas påstående om att vissa banker har valt att inte skriftligen intyga sin vilja att delta i åtgärden men att de i vilket fall som helst uttryckt detta på annat sätt utgör inget formellt bevis på att bankerna intar denna hållning. På grund av att inte samtliga banker lämnat skriftliga deklARATIONER och det därför inte går att fastställa om samtliga banker är villiga att delta kan kommissionen inte utesluta att de statliga och de privata bankernas agerande kommer att skilja sig åt när det gäller avskrivning av räntor. Åtgärden framstår därför som ett stöd. Det kan inte kvantifieras på grund av otillräckliga uppgifter och det är svårt att motivera att det skulle behövas för omstruktureringen eftersom de italienska myndigheterna i sin plan tar för givet att åtgärden inte utgör stöd och att det därför inte är nödvändigt att i beräkningarna ta hänsyn till det statliga bidraget på 75 %.
- (58) När det gäller en eventuell Deggendorf-effekt (se skäl 26 f och skäl 39) innebär de italienska myndigheternas åtagande att se till att stöd inte beviljas företag som i det förflutna fått otillåtna och oförenliga stöd och som inte börjat att betala tillbaka, att kommissionens tvivel i just denna fråga undanröjs.

V. SLUTSATSER

- (59) Trots de förklaringar som de italienska myndigheterna tillhandahållit inom ramen för det förfarande som inlets enligt artikel 88.2 i fördraget anser kommissionen att den omstruktureringsplan som lämnats in av de italienska myndigheterna baseras på en felaktig definition av begreppet företag i svårigheter, att scenariot för återställande av företagets lönsamhet är orealistiskt, att det finns en

faktisk risk för snedvridning av konkurrensen på grund av de effekter som produktionsökningen får för prisnivån, vinsterna och på konkurrenterna och att stödet är oproportionerligt i förhållande till kostnader och vinster i samband med omstruktureringen. Mot bakgrund av ovanstående och med tanke på att de italienska myndigheterna i sin skrivelse av den 14 september 2001 begär att kommissionen skall fatta ett slutgiltigt beslut på grundval av tillgängliga uppgifter inom två månader i enlighet med artikel 7.7 i förordning (EG) nr 659/1999 har kommissionen dragit slutsatsen att den stödordning som regionen Sardinien har för avsikt att genomföra inte kan omfattas av undantag enligt artikel 87.3 c i fördraget och därför inte kan förklaras förenlig med den gemensamma marknaden. Det bör även uppmärksammas att kommissionens argument ovan skulle vara lika giltiga om stödordningen skulle bedömas enligt de riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter som antogs 1999.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den stödordning som regionen Sardinien (Italien) har för avsikt att genomföra enligt beslut fattat av Giunta regionale nr 48/7 av den 2 december 1997 är oförenlig med den gemensamma marknaden.

Stödordningen får därför inte genomföras.

Artikel 2

Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 13 november 2001.

På kommissionens vägnar

Franz FISCHLER

Ledamot av kommissionen
